

hun betragtede det som det, det altid har været for hende: hendes Hjem. Hun vendte stadig tilbage dertil og gør det den Dag i Dag. Og jeg ved, at denne Erfaring har mange andre ogsaa gjort. Jeg synes derfor ikke, man kan begynde en Forhandling om Jægerspris her i dette høje Ting uden at anerkende den højsindede Tanke, som Lensgrevinde Danner havde i 1863 og i 1873. Paa det Tidspunkt var det endnu ikke gaaet op for Almenheden, at det var en Samfundsopgave at tage sig af den ulykkelige stillede Ungdom; senere er man kommet til Erkendelse heraf, og Rigsdagen har ved gode Lové taget sig af denne Opgave. Men mange, mange Aar før det blev klart, at Samfundet burde tage sig heraf, var Tanken altsaa opstaaet hos Grevinde Danner, og hun skænkede sin store Formue til delvis Realisation af dette Formaal, hvad det danske Folk kun kan være Grevinde Danner taknemmeligt for; og de Ord, som staaar paa hendes Gravsten nede paa Jægerspris, staaer der med fuld Føje.

Det var vel heller ikke den ærede Interpellants Hensigt at komme med nogen egentlig Kritik af den Børneopdragelse, som har fundet Sted paa Jægerspris. Ganske vist fremhævede Interpellanten i sin Slutningsbemærkning, at Opdragelsessystemet kunde være anderledes dernede, men der kan selvfølgelig herske forskellige Anskuelser om, hvorledes en saa stor Opdragelsesanstalt bør være indrettet; Enighed om, hvad der er den bedste Maade, vil sikkert aldrig opnaas, thi Anskuelserne maa altid paa dette Punkt være forskellige. Men at Børnene dernede i det hele og store har det saa godt, som de kan have det, naar de er berøvet deres naturlige Hjem, derom tvivler jeg personlig ikke. Der kan selvfølgelig være Forskel paa de forskellige Tider under de forskellige Forstandere, men i det hele og store tror jeg, at Børnene behandles udmærket dernede, og jeg vil haabe, at det bliver et af Resultaterne af denne Forespørgsel, at det maa være klart ud over Landet, at Folk med Fortrøstning kan betro deres Børn, som de ikke selv kan opdrage, til Jægerspris. Forholdet er det, at i Øjeblikket er der ikke saa mange Ansøgere, som der er ledige Pladser paa Jægerspris, og det er Synd, fordi det faktiske Forhold her i Landet er, at der er Mangel paa Pladser paa Opdragelsesanstalterne, og navnlig paa Opdragelsesanstalter for unge Piger, og naar der er ledige Pladser paa Jægerspris, bør de derfor besættes. Det er mit Ønske, at det

maa blive klart ud over Landet, at det er uden Grund, naar der staaer Pladser ledige paa Jægerspris, og at Folk hellere nu ligesom før skulde konkurrere om at faa Børnene optagne der, naar de ikke selv er i Stand til at opdrage dem.

Det, som i Dag er Genstand for Forhandling, i alt Fald saaledes som Sagen paa det nuværende Stadium foreligger, er i Virkeligheden de økonomiske Forhold, den økonomiske Ledelse af Jægerspris Stiftelses store Formue, og da jeg i min Egenskab af Justitsminister er i Besiddelse af samtlige Regnskaber for Jægerspris og i Anledning af denne Forespørgsel har gennemgaaet dem, skal jeg give alle de faktiske Oplysninger, som jeg sidder inde med, og som jeg tror kan være af Interesse for Diskussionen, idet jeg dog naturligvis under en saadan Diskussion ikke kan gaa for meget i Detailler, da det i saa Fald vil blive ganske umuligt at faa et Overblik over hele den økonomiske Stilling.

Da Grevinde Danners Bo blev sluttet i 1877—78, var der en kontant Formue paa 5,773,800 Kr. Deraf maatte betales Gæld, prioriteret 600,000 Kr., uprioriteret 200,000 Kr., samt Skiftegebyr m. m. 248,800 Kr., tilsammen 1,048,800 Kr. Der udkom saaledes en kontant Grundfond paa 4,725,000 Kr., hvortil kom Godset, som blev vurderet til Skifteefterretning til 2 Mill. Kr. Allerede under Boets Behandling kom Stiftelsen til at virke, og nøjagtigt Regnskab for Indtægter og Udgifter findes i den for 1878 aflagte Beretning. Det er rigtigt, hvad den ærede Interpellant (N. C. Jensen) oplyste, at man indtil 1878 havde anvendt et Beløb, som man dels kunde opgøre, dels kalkulere til 700,000 Kr., paa selve Godset. Disse Penge var i det væsentlige anvendt til Opførelse af Jægerspris Forpagtergaard, Opførelsen af forskellige Bygninger ved Christiansminde, nyt Svinehus, nyt Gæstgiveri, ny Inspektørbolig, nyt Teglværk, 3 nye Arbejderboliger, Skovløberhus, Tørvemagasin, Savværk og Gartnerbolig, der tilsammen er assureret for 540,000 Kr. Dernæst var der til den af Interpellanten omtalte 700 Alen lange Skibsbro, Anskaffelse af Maskineri og Inventar til Teglværk, Savværk og til Tørvefabrikationen samt til Vejanlæg og Opmaaling af Marker m. m. anvendt i alt ca. 160,000 Kr. Disse Beløb udgør tilsammen ca. 700,000 Kr. Desuden byggede man Opdragelsesanstalten, hvortil medgik 423,400 Kr. Altsaa ganske betydelige Beløb; over 1 Mill. Kr., er anvendt dels paa Godset, dels paa Op-